

PAKKE PAR AVION

av
Tore Haga

Her er det eneste følgebrevet for luftpostpakke i min samling. Som man ser, er det sendt i 1967 fra Hammerfest til Ålesund. Det har en mengde frimerker for tilsammen kr 23,20; de fleste står på baksiden, se på slutten av artikkelen. Over portopåtegningen m.m. neders synes en annen påtegning: "via Lakselv". Jeg antar at det er postfunksjonæren som har skrevet det.

I brødrene Aunes uunnværlige bok om innenrikske portosatser, luftpostkapittelet, finnes en rekke tabeller over portosatser for pakkepost mellom aktuelle flyplasser, og Hammerfest opptrer i disse til og med tabellen pr. 1. juli 1961. I neste tabell, pr. 1. juli 1965, er Hammerfest ute, mens Lakselv er kommet inn.

Historien bak dette finnes på Wikipedia. I korthet nevnes at ruten på Hammerfest ble innledet i 1936 og varte med flere avbrudd - det lengste fra 1939 til 1946 - frem til 1963. Det var ulike aktører involvert. Ruten ble hele tiden trafikkert med sjøfly, og den var en ren sommerrute som gikk bare et par måneder i året. Grunnen til at den ble nedlagt, var at det ble åpnet en ny flyplass i Alta, som man mente kunne ta trafikken til og fra Hammerfest. På 1970-tallet ble det bygget flyplass i Hammerfest, men det er en annen historie.

Denne pakken gikk altså ikke via Alta, men via Lakselv. I Lakselv hadde det vært en slags flyplass fra 1938, forbedret av tyskerne under krigen, men den ble etter hvert ubrukelig. Nyanlagt flyplass ble åpnet i 1963, samme år som den i Alta. Sett fra Hammerfest var det kanskje ikke så kolossale forskjeller i avstandene til henholdsvis Alta og Lakselv ad landeveien. Ellers var jo dette midtvinters - januar - og det kunne vel da være aktuelt å bestemme hvilken vei som for tiden var best farbar.

En liten digresjon: Ved tyskernes forbedring av flyplassen i Lakselv ble rullebanen belagt med solide planker. En grunn til at den ble ubrukelig, var at etter frigjøringen forsynte sivilbefolkningen seg av disse plankene til å bygge seg nødboliger - alle hus var jo brent. En tilsvarende historie fikk jeg høre i Berlevåg for mange år siden. Også der var det anlagt en plankeflystripe som etter frigjøringen ble til nødboliger. Den var så solid konstruert at man måtte bruke traktor for å få plankene fra hverandre.

Porto for denne pakken er sammensatt av grunnporto og luftposttillegg. Vekten var 3,3 kg, og det var da vektgrense inntil 5 kg som gjaldt for vanlig pakkepost; porto kr 6,00. Luftposttillegget mellom Lakselv og Ålesund var kr 4,30 pr. kg, og for 4 kg ble det kr 17,20. Samlet porto ble altså kr 23,20.

Dette dreier seg ikke om ilpakke, som var en annen sendingskategori. Jeg legger til grunn at il-behandling simpelthen besto i prioritert behandling på poststedene og ved overflatetransport. Beregningen av porto for ilpakker har variert gjennom tiden, og i 1967 skulle det ganske enkelt betales det dobbelte av vanlig porto. Ilpostporto for denne pakken ville altså ha vært kr 12,00, m.a.o. omtrent halvparten av luftpostporto. I 1976 ble de to sendingskategoriene samordnet, men også det er en annen historie.

